

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблінська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VII Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

11 квітня 2025 р.

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблінська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

Тези доповідей
VII Міжнародної науково-практичної конференції

11 квітня 2025 р.

Мукачево
2025

сучасних ринкових тенденцій	
ГОРЯЩЕНКО М. Соціально-трудовий потенціал туристичного регіону	143
ДЖУНКОВСЬКА К. Програмний підхід в управлінні розвитком територіальної громади	146
ЛАСТОВЧЕНКО П. Інвестиційні перспективи відновлення сільських територій у повоєнний період	148
ЛИЗАНЕЦЬ А., ЛЕНДЄЛ Н. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності підприємницьких структур в умовах війни	151
ЛИЗАНЕЦЬ А., ПАК Д. Сучасні підходи до управління економічною стійкістю підприємства	154
ЛИЗАНЕЦЬ А., РУСИН О. Розвиток ресторанного бізнесу в регіоні в умовах війни	156
ЛИЗАНЕЦЬ А., ФОТАН Д. Чинники розвитку комунікацій в органах місцевого самоврядування	159
МАТВІЙЧУК Л., ЛЕПКИЙ М. Інноваційні процеси розвитку логістичних мереж в готельно-ресторанному бізнесі	161
ПАПП В., БОШОТА Н., КОШЕЛЯ І. Потенціал природно-заповідних територій для розвитку екологічного туризму в Закарпатській області	164
РОРОВУСН О. INNOVATIVE APPROACH TO DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP IN THE CONTEXT OF FOOD SECURITY	166
ПУГАЧЕВСЬКА К. Впровадження програм та проєктів розвитку територіальної громади в умовах децентралізації	168
РОСОЛА У., ЯКУБИШИН Є. Аналіз інвестиційної привабливості галузевих ринків України	170
СЕМИКІНА М. Синергія персоналу та інновацій: якість сервісу в готельно-ресторанному бізнесі	171
ЧЕРНИЧКО Т., КАЗИБРІД О. Специфіка організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств Закарпатської області та порівняння з прикордонними регіонами Угорщини, Словаччини та Румунії	174
ЧЕРНИЧКО Т., ЧОРІЙ Ю. Екологічна складова в системі оцінки інклюзивності соціально-економічного розвитку регіонів України	176

СЕКЦІЯ 5. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

АНДРУШКО Р., КУДЛАТИЙ О. Особливості судово-економічної експертизи у сфері дослідження господарської діяльності підприємств АПК	179
БОЙКО Ю., ПРОСКУРА В. Поняття та сучасне розуміння бізнес-процесу	181
БРАТЮК В. Система планування і контролю на підприємстві як інструмент забезпечення ефективного управління	184
БРАТЮК В., ГЕРЦУСЬКИЙ В. Інформаційно-технічне забезпечення сучасної казначейської системи	186
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ДЕМ'ЯНЧУК І. Оптимізація бізнес-процесів як інструмент ефективного бізнес-планування	189
ГОЛОВАЧКО В. Аутсорсинг бізнес-процесів: стратегічні рішення та оцінка ефективності	191
ГОЛУБКА Я., ГРІЩУК О., КРАВЧУК В. Використання концепції суттєвості в аудиторській практиці	196
ІЛЬТЬО Т. LEAN-менеджмент як інструмент оптимізації операційної діяльності в готельно-ресторанному бізнесі	198
КЕРТИС Є., ГОЛОВАЧКО В. Вплив цифрової трансформації на управління бізнес-процесами підприємств	199
КОЗАРЬ В., МАРКОВА Е., ПРОСКУРА В. Основні драйвери інформаційної взаємодії організацій в умовах цифрової економіки	203
ЛИЗАНЕЦЬ А., КОБАЛЬ Д. Види та умови формування і розвитку конкурентних переваг підприємства в умовах турбулентності середовища	205
ЛИЗАНЕЦЬ А., РЕЙШІ В. Інноваційні технології управління товарними запасами торгового підприємства	208
ЛИЗАНЕЦЬ А., ГАМАНЮК Т. Вдосконалення підходів до управління кадровим	211

4. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2023 рік: Постанова Кабінету Міністрів України № 1056-2016-п від 05.04.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1056-2016-%D0%BF#Text>

УДК 005.5:658:330.36(043.2)

АНЖЕЛА ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ДМИТРО ПАК

здобувач ОС «Магістр» спеціальності «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасне бізнес-середовище кидає підприємцям непрості виклики: нестабільність економічної ситуації, швидкі темпи глобалізації ринків, технологічні зміни та зростаюча конкуренція. Тому для будь-якого сучасного бізнесу вкрай важливо розвивати здатність адаптуватись до змін, ефективно використовувати власні ресурси та зберігати фінансову стабільність навіть у складних умовах. Управління економічною стійкістю – це не просто фінансовий аспект, а важливий елемент успішного управління підприємством, що також дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити довготривалий розвиток. При такій мінливості економічного середовища ефективне управління економічною стійкістю вимагає комбінованого підходу, що включає: фінансову безпеку, стратегічне управління та інноваційні методи, серед яких можна виділити збільшення соціальної відповідальності.

Важливим аспектом при забезпеченні економічної стійкості підприємства є фінансова безпека, так як вона визначає здатність підприємства пристосовуватись до змін та ефективно реагувати на ризики. Основні складові фінансової безпеки підприємства включають: страхування фінансових ризиків, резервування фінансових ресурсів, контроль і управління активами, фінансовою звітністю, прогнозом фінансових показників [1, с.83-86]. На сьогоднішній день одним з найефективніших способів підтримування високого рівня фінансової безпеки є диверсифікація діяльності – використання сприятливих умов для покращення своїх позицій на окремих ринках [2, с.793]. Прикладами можуть бути компанії Apple, яка почала діяльність з виготовлення ПК, а зараз займає високі позиції у різних нішах; та McDonald's, яка застосовує регіональну диверсифікацію та адаптовує своє меню до національних особливостей ринків.

Ще одним важливим аспектом управління економічною стійкістю підприємства є стратегічне планування – управлінський процес, пов'язаний із установленням перспективних цілей і пошуком засобів їх досягнення в рамках змінного зовнішнього середовища. Частинами цього процесу служить аналіз ринкової ситуації, конкурентів, дослідження ресурсного потенціалу та можливостей самої організації. Можна відзначити, що стратегічне планування для управлінської діяльності і стійкості підприємства є засобом, за допомогою якого можна здійснити прогноз можливих небезпек, розумно розподілити ресурси. Дана діяльність допомагає підприємствам не тільки зберігати їх дієздатність за умов невизначеності, але й підштовхнути їх до розвитку, забезпечивши комплексну соціальну, екологічну та економічну повноцінну діяльність. Стратегічне планування надає можливість підприємствам своєчасно реагувати на загрози, проводити

новаторські інвестиції та розробляти способи для зменшення негативного впливу зовнішніх факторів [3, с.63-67].

В сучасному бізнес-середовищі все більше зростає актуальність корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Разом з цим все більшої популярності набувають практики ESG [4, с.2]. Методи ESG (екологічні, соціальні та управлінські) є основними маркерами для оцінювання впливу сталого розвитку на функціонування підприємств. Їх основна мета - допомагати компаніям рухатись в бік стабільного розвитку та прозоро звітувати по ESG-інвестиціям. ESG підходи включають аналіз таких складових, як екологічна (управління викидами, ресурсами), соціальна (відносини в трудовій сфері, клієнтській, громадській) і корпоративна (етичність бізнесу, корпоративна соціальна відповідальність) [4, с.3].

Як і в звітності, бізнес-процеси, що стосуються впровадження ESG-стандартів, загалом підвищують конкурентоспроможність і ефективність роботи підприємств. Важливими для обліку ESG-звітності є Глобальна ініціатива звітності (GRI) і стандарти Виконавчої бухгалтерської ради по сталому розвитку (SASB). Ці інструменти допомагають ідентифікувати й управляти сталими ризиками в рамках підприємства. Серед викликів - відсутність систематизованих регуляторних норм, єдиних стандартів, можливість ESG-мімікрії та стрімкий розвиток інформаційних технологій, який тільки посилює ці виклики [4, с.4].

Реальні приклади впровадження стратегічного планування, фінансового управління та ESG-методів демонструють, що підприємства, які інтегрують ці підходи у свою діяльність, досягають стійкого розвитку та конкурентних переваг. Успішні компанії використовують гнучке управління фінансами, ефективні стратегії розвитку та адаптуються до екологічних і соціальних викликів. Досвід світових лідерів підтверджує, що системний підхід до економічної стійкості є ключовим фактором успіху.

Прикладом є компанія Tesla, яка поєднує стратегічне планування, інновації та ESG-методи у своїй діяльності. Вона надає перевагу розробці екологічно чистих технологій та енергозберігаючих рішень, що підвищує її фінансову стійкість та репутацію на ринку. Ще одним прикладом є Unilever, яка активно застосовує ESG-принципи, оптимізуючи використання природних ресурсів, скорочуючи викиди та впроваджуючи надійні ланцюги постачання. Також компанія Microsoft успішно впроваджує антикризові заходи та інноваційні методи фінансового планування, що дозволяє їй залишатися технологічним лідером, одночасно виконуючи зобов'язання щодо зменшення викидів CO₂. Досвід цих компаній підтверджує, що інтеграція сучасних підходів в управління економічною стійкістю сприяє не лише фінансовій стабільності та збереженню лідерських позицій на ринку, а й довгостроковому розвитку.

Технологічні інновації є не менш важливим фактором забезпечення економічної стійкості підприємства, оскільки вони дозволяють компаніям швидко реагувати на зміни ринку, підвищувати ефективність бізнес-процесів та знижувати операційні витрати. Використання новітніх технологій сприяє покращенню виробничих процесів, зменшенню ризиків, розвитку нових продуктів і послуг, а також посиленню конкурентних переваг. Інновації також впливають на соціальну та екологічну складові бізнесу, сприяючи підвищенню рівня корпоративної відповідальності та формуванню позитивного іміджу підприємства.

Список використаних джерел:

1. Копилюк О.І., Тимчишин Ю.В., Музичка О.М. Фінансова стійкість у системі забезпечення економічної безпеки підприємства. *Бізнес-інформ*, 2021, №3. С.81-87 URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpgclclefindmkaj/https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-3_0-pages-81_87.pdf
2. Сальнікова І.Ю., Санцевич В.О. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства. *Економіка та суспільство*, 2018, №16. С.790-793 URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpgclclefindmkaj/https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-3_0-pages-81_87.pdf

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/120.pdf

3. Губрик Ю.Ю., Сальнікова М.В., Курган П.О. *Суть, принципи та етапи стратегічного планування на підприємстві. Економіка та суспільство*, 2019, №20. С.60-68 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/9/8>

4. Павліха Н.В. *Впровадження ESG та корпоративної соціальної відповідальності у контексті циркулярної економіки: моніторинг ефективності та проблеми прозорості. Економіка та суспільство*, 2024, №68. С.1-6 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4873/4813>

УДК 640.43:338.48

АНЖЕЛА ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ОЛЕКСАНДРА РУСИН

здобувач ОС «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

РОЗВИТОК РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В РЕГІОНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Війна в Україні суттєво вплинула на стан та функціонування усіх галузей економіки. Ресторанний бізнес опинився у скрутному становищі, балансуючи на межі виживання.

Внаслідок пандемії COVID-19 галузь вже стикалася з труднощами, адаптуючись до вимушених карантинних обмежень, що спонукало розвиток доставки їжі, перехід до онлайн-замовлень та оптимізацію витрат. Проте, воєнний стан створив новий рівень невизначеності, адже підприємства стикаються з ризиками фізичного знищення закладів, нестабільністю валютного курсу, труднощами з отриманням інвестицій та фінансової підтримки. Окрім цього, значна міграція населення змінила географічний розподіл попиту, що змушує ресторанний бізнес адаптуватися до нових умов, розширювати франчайзингові мережі у відносно безпечних регіонах або впроваджувати мобільні та тимчасові формати обслуговування. Всі ці фактори безпосередньо впливають на тенденції розвитку ресторанного сектору та його здатність до відновлення у післявоєнний період.

З початку повномасштабної війни в Україні з'явилося понад 2 000 нових закладів громадського харчування, водночас близько 7 000 припинили свою діяльність. Загалом ринок ресторанного бізнесу скоротився приблизно на чверть у порівнянні з лютим 2022 року. У низці регіонів, зокрема в Харківській, Миколаївській, Запорізькій та Луганській областях, скорочення перевищило 50%, а в Києві, Одесі та Дніпрі — досягло 30% [1].

За останніми даними, у Закарпатті кількість активних закладів ресторанного бізнесу скоротилася з 247 у 2014 році до 158 у 2022 році. Найбільший спад спостерігався у сфері тимчасового розміщення та громадського харчування, що свідчить про негативний вплив пандемії на економічний стан досліджуваних суб'єктів господарювання. Крім того, кількість ресторанів і мобільних точок харчування зменшилася зі 126 у 2014 році до 80 у 2022 році. Таке скорочення в ресторанній сфері є наслідком непростих умов, у яких були змушені працювати підприємці [2].

Проте вже наприкінці 2022-го на початку 2023-го року бізнес почав оговтуватись і пристосовуватись до нових реалій ведення підприємницької діяльності. Тому на заході країни почала спостерігатися позитивна динаміка у сфері ресторанного бізнесу через готовність підприємців ризикувати й працювати над вдосконаленням сервісу шляхом

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>